

УПОВНОВАЖЕНИЙ  
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ  
З ПРАВ ЛЮДИНИ



UKRAINIAN  
PARLIAMENT COMMISSIONER  
FOR HUMAN RIGHTS

вул. Інститутська, 21/8  
01008, м. Київ, Україна

Tel.: (+380 44) 253 2203  
Fax.: (+380 44) 226 3427  
E-mail: [hotline@ombudsman.gov.ua](mailto:hotline@ombudsman.gov.ua)  
[http:// www.ombudsman.gov.ua](http://www.ombudsman.gov.ua)

21/8, Instytutska str.  
Kyiv, 01008, Ukraine

№ 1-2428/17-87

«31» жовтня 2017 р.

Голові Верховної Ради України  
Парубію А.В.

**Шановний Андрію Володимировичу!**

За результатами парламентського контролю за дотриманням конституційних прав і свобод людини і громадянина виявлено системні порушення права людей на достатній життєвий рівень, інші соціально-економічні права, закріплені Конституцією України, міжнародними договорами, зумовлені, в першу чергу, незабезпеченням державою об'єктивного визначення базового стандарту "прожитковий мінімум", який є одним із основних показників, що характеризує рівень життя населення, та від якого залежить визначення більшості складових соціального блоку Державного бюджету України.

При законодавчому встановленні розміру прожиткового мінімуму систематично не дотримуються вимоги законодавства щодо його формування. Водночас існує низка проблемних питань й у методологічних підходах до розроблення цього показника. Внаслідок чого у 2017 році, як і у попередніх роках, показник прожиткового мінімуму не виконує функцію базового соціального стандарту для визначення достатнього рівня життя громадян, а застосовується виключно як розрахунковий показник для збалансування Державного бюджету України.

Зазначене створює правомірне невдоволення громадян України щодо порушення їх конституційних прав на достатній життєвий рівень та соціальний захист.

У зв'язку з цим Прем'єр-міністрові України Гройсману В.Б. направлено подання Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо виявлених системних проблем з питань формування базового стандарту "прожитковий мінімум" та пропозиції вжити в межах компетенції невідкладні заходи для забезпечення об'єктивного визначення цього показника (копія додається).

Водночас звертаю Вашу увагу, що у внесеному Урядом проекті Закону про Державний бюджет України на 2018 рік (реєстр. № 7000 від

15.09.2017 р.) також вбачається порушення процедури визначення вказаного показника і на наступний рік.

Так, Кабінетом Міністрів України неправомірно пропонується Верховній Раді України затвердити значно нижчий розмір прожиткового мінімуму, ніж обчислений Міністерством соціальної політики України згідно з чинною на сьогодні методикою його обрахунку.

Наголошую, що затвердження Верховною Радою України пропонованого Урядом розміру прожиткового мінімуму призведе до штучного зменшення всіх соціальних та пенсійних виплат, нарахування яких проводиться на підставі цього показника, а відтак – і до погіршення рівня життя громадян, подальшого зубожіння населення та загострення соціальної напруги у суспільстві.

Крім того, слід зауважити, що відповідно до підпункту "є" пункту 1 частини першої статті 38 Бюджетного кодексу України разом з проектом закону про Державний бюджет України, схваленим Кабінетом Міністрів України, подаються пояснювальна записка до проекту закону про Державний бюджет України, яка має містити обґрунтування розрахунку вартісної величини прожиткового мінімуму на відповідний бюджетний період у розрахунку на місяць на одну особу, а також окремо для основних соціальних і демографічних груп населення.

Водночас, за інформацією Комітету Верховної Ради України з питань бюджету, Кабінет Міністрів України таких обґрунтувань не надав, чим порушив встановлені законодавством процедури.

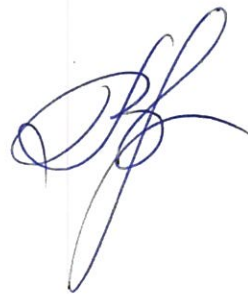
З огляду на викладене та ураховуючи соціальну значимість порушеного питання, керуючись статтями 13, 22 Закону України "Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини", прошу:

під час розгляду Верховною Радою України проекту Закону "Про Державний бюджет України на 2018 рік" врахувати вищенаведені застереження з метою затвердження в Законі фактичного розміру прожиткового мінімуму, обчисленого Мінсоцполітики згідно зі статтею 5 Закону України "Про прожитковий мінімум";

ініціювати проведення у Верховній Раді України, у тому числі із залученням представників громадськості, парламентських слухань стосовно окресленої проблеми як такої, що становить суспільний інтерес та потребує невідкладного законодавчого врегулювання.

Додаток: на 7 арк.

**З повагою**



**В.В. Лутковська**